

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: Zemědělství
Studijní obor: Agropodnikání
Katedra: Katedra krajinného managementu
Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, Csc.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Turismus v chráněných oblastech
(příklad Lipenska, CHKO Šumava)**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Těšitel, CSc.**

Autor: Tereza Junová

České Budějovice, 2013

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta zemědělská

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza JUNOVÁ**
Osobní číslo: **Z09854**
Studijní program: **B4131 Zemědělství**
Studijní obor: **Agropodnikání**
Název tématu: **Turismus v chráněných oblastech (příklad Lipenska, CHKO Šumava)**
Zadávatel katedra: **Katedra krajinného managementu**

Zásady pro vypracování:

Lipenská vodní nádrž je jednou z nejvíce navštěvovaných turistických lokalit v jižních Čechách, která zaznamenala velký rozvoj po roce 1989. Na druhé straně je část Lipenska součástí Chráněné krajinné oblasti Šumava, vyhlášené v prosinci 1963 ministerstvem kultury ČR, které upravilo podmínky ochrany přírody v tomto území. Vystává tedy otázka vzájemného vztahu ochrany přírody a turistického rozvoje daného území.

Cíl práce:

Práce je součástí projektu "Valorisation and Sustainable Development of Cultural Landscapes using Innovative Participation and Visualisation Techniques VITAL LANDSCAPES" (2CE164P3). Jejím cílem je vyhodnocení vývoje turistického ruchu v období 1990-2010 v oblasti Lipenska (pravý a levý břeh Lipenské vodní nádrže od Nové Pece po Lipno nad Vltavou), konkrétně pak porovnání situace na pravém (CHKO Šumava) a levém břehu Lipenské vodní nádrže. Součástí práce bude i odhad možného dalšího rozvoje turismu na daném území.

Metodika

Jako základní metoda získávání podkladových dat a informací bude použita obsahová analýza dokumentů týkajících se CHKO Šumava, a materiálů poskytovaných informačními středisky. Zároveň budou využity i vlastní zkušenosti s podnikáním v turistickém ruchu na Lipensku.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 35 - 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- Lázníčka, V. (2005): Ochrana přírody a krajiny, ISBN 80-7157-886-X
Miko, L. a kol. (2005): Zákon o ochraně přírody a krajiny s komentářem, ISBN 80-7179-904-1
Škodová-Parmová, D. (2007): Agroturistika, EF JU, České Budějovice
Stříbrná M. (2005): Venkovská turistika a agroturistika, Profi Press, Praha
Těšitel, J., Kušová, D., Matějka, K., Bartoš, M. (2005): Lidé v biosférických rezervacích. Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR, České Budějovice
Těšitel, J., Kušová, D., Bartoš, M. (2007): Šetrný turismus v biosférických rezervacích - nástroj formování sítě spolupráce (případová studie Biosférické rezervace Šumava). Úřad vlády Korutan, Klagenfurt

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Těšitel, CSc.
Katedra krajinného managementu

Datum zadání bakalářské práce: 14. března 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2012

prof. Ing. Miloš Soch, CSc.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice
L.S.

prof. Ing. Tomáš Krýžek, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 14. března 2011

Poděkování

Ráda bych chtěla poděkovat všem, kteří mi poskytli informace a konzultace ke zpracovávanému tématu. Zejména bych chtěla touto cestou poděkovat vedoucímu bakalářské práce Ing. Janu Těšitelovi, CSc. za cenné rady, připomínky a odborné vedení celé bakalářské práce.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne.....

.....
Tereza Junová

Abstrakt, klíčová slova

Abstrakt

Junová, T.: Turismus v chráněných oblastech. Bakalářská práce. České Budějovice: ZF JČU, 2013.

Hlavním cílem této práce je vyhodnocení turistického ruchu v letech 1990-2010 na podkladě dostupných údajů, vyhodnotit vývoj turistického ruchu v chráněném a nechráněném území v oblasti Lipensko, konkrétně od Nové Pece po Lipno nad Vltavou. V teoretické části jsou obsaženy poznatky z odborné literatury týkající se cestovního ruchu, udržitelnosti cestovního ruchu v chráněných oblastech a možnosti jeho rozvoje. V praktické části se práce zabývá vývojem cestovního ruchu z hlediska počtu návštěvníků a délky pobytu, analýzou primární a sekundární nabídky cestovního ruchu Lipenska a porovnáním situace na pravém (CHKO Šumava) a levém břehu Lipenské vodní nádrže. Součástí práce je i odhad možného dalšího rozvoje turismu na území Lipenska.

Klíčová slova

Turismus, udržitelnost cestovního ruchu, chráněná krajinná oblast, atraktivita cestovního ruchu.

Abstract

Abstract

Junová, T.: Tourism in Protected Areas. Bachelor thesis. České Budějovice: Faculty of Agriculture of the University of South Bohemia (ZF JČU), 2013.

The main objective of this thesis is to evaluate the tourism in the period 1990-2010 on the basis of available data, to assess the development of tourism in protected and unprotected areas of the Lipno region, namely from Nová Pec to Lipno nad Vltavou. The theoretical part contains findings obtained from technical literature that relate to tourism, tourism sustainability in protected areas and opportunities of its development. The practical part of the thesis addresses the development of tourism in terms of the number of visitors and the length of their stay, analyses the primary and

secondary tourism offer of the Lipno region and compares the situation on the right bank (Šumava Protected Landscape Area) and the left bank of Lipno reservoir. The thesis also includes estimates of further development of tourism in the Lipno region.

Keywords

Tourism, tourism sustainability, protected landscape area, tourism attractions.

OBSAH

1. ÚVOD.....	9
2. CÍL PRÁCE	10
3. METODIKA PRÁCE	11
4. REŠERŠE ODBORNÉ LITERATURY	12
4.1. Teorie a definice cestovního ruchu.....	12
4.2. Primární a sekundární nabídka v cestovním ruchu.....	13
4.3. Cestovní ruch v chráněných oblastech a možnosti jeho rozvoje	15
5. CHARAKTERISTIKA SUBREGIONU LIPENSKO	17
5.1. Region Lipensko.....	17
5.2. Vymezení subregionu Lipensko	17
5.3. Lipenská vodní nádrž.....	18
5.4. Ekonomická situace subregionu Lipensko	18
6. VÝSLEDKY A DISKUSE	20
6.1. Analýza nabídky subregionu Lipensko v oblasti cestovního ruchu.....	20
6.1.1 Primární nabídka	20
6.1.2 Sekundární nabídka	24
6.2 Turismus v subregionu Lipensko podle návštěvnosti.....	29
6.2.1 Návštěvnost ve vztahu k trvale žijícím obyvatelům.....	29
6.2.2 Návštěvnost a délka pobytu v letech 2000-2010.....	30
6.3. Postoje podnikatelů v turistickém ruchu a místních obyvatel k ochraně přírody	33
6.4. Odhad dalšího rozvoje turismu na Lipensku	35
7. ZÁVĚR	37
8. POUŽITÉ ZDROJE	39
9. SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	41
10. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	42
11. PŘÍLOHY	43
12. DATOVÝ NOSIČ - CD.....	47

1. ÚVOD

Cestovní ruch (CR) je významným hospodářským odvětvím a je jedním z největších zaměstnavatelů většiny národních ekonomik. V regionech rozvoj cestovního ruchu ovlivňuje zaměstnanost, dopravní obslužnost, obchod, stavebnictví, bankovní služby, kulturu i sport. Hraje pozitivní roli i v revitalizaci hospodářsky slabých území. Oblast Lipensko patří k nejvíce navštěvovaným turistickým lokalitám v jižních Čechách a zaznamenala velký rozvoj po roce 1989. Nabízí výjimečné možnosti rozvoje cestovního ruchu, zejména rekreačního. Svou ideální polohu pro letní i zimní turistiku se snaží využít v co největší míře. Díky jedinečné přírodě a dochovaným kulturním a technickým památkám se stal cestovní ruch hlavním a nejvýznamnějším hospodářským odvětvím, které v posledních 20 letech ovlivňuje rozvoj celého lipenského regionu. Záslouhou znovuotevření hranic se sousedním Německem a Rakouskem se v oblasti Lipensko úspěšně rozvíjí i přeshraniční cestovní ruch. Na druhé straně je část Lipenska součástí Chráněné krajinné oblasti Šumava, vyhlášené v prosinci 1963 ministerstvem kultury ČSR, které upravilo podmínky ochrany přírody v tomto území. Vystává tedy otázka vzájemného vztahu ochrany přírody a turistického rozvoje daného území.

Klíčovou destinací pro letní a zimní rekreaci na Lipensku je oblast levého břehu nádrže, zatímco oblast pravého břehu, která se nalézá v Chráněné krajinné oblasti (CHKO) a Národním parku (NP) Šumava se potýká s problémy udržitelnosti cestovního ruchu v rámci limitů ochrany přírody. Srovnáním vývoje návštěvnosti a pobytu turistů levého a pravého břehu Lipenské nádrže s použitím dostupných statistických údajů je možné kvantifikovat současný stav i analyzovat jeho příčiny.

2. CÍL PRÁCE

Cílem práce bylo vyhodnocení vývoje turistického ruchu v období 1990-2010 v oblasti Lipenska (od Nové Pece po Lipno nad Vltavou), konkrétně porovnání situace na pravém (CHKO Šumava) a levém břehu Lipenské vodní nádrže (bez statutu velkoplošného chráněného území). Hodnocení bylo prováděno z těchto hledisek:

- primární a sekundární nabídka cestovního ruchu oblasti Lipenska.
- shoda zájmů a střety podnikatelů v cestovním ruchu (CR) a ochrany přírody.
- možnosti dalšího rozvoje CR v oblasti Lipenska.

3. METODIKA PRÁCE

Úvodní část práce je věnována studiu odborné literatury z oblasti cestovního ruchu, udržitelnosti cestovního ruchu v chráněných oblastech a z oblasti života místních obyvatel v chráněných oblastech.

Podkladová data byla získána z dokumentů CHKO a NP Šumavy, Ministerstva pro místní rozvoj, České centrály cestovního ruchu (ČCCR), materiálů poskytovaných informačními středisky a internetových stránek jednotlivých obcí, Svazku Lipenských obcí a společností Lipno Centrum, Lipno Servis a Lipno. Součástí této metody bylo i využití vlastních zkušeností a zkušeností rodičů z provozování penzionu na pravém břehu Lipenského jezera.

Pro popis demografických charakteristik obyvatel a pro popis parametrů cestovního ruchu byla použita data ČSÚ.

Pro posouzení postojů k životu v chráněném území byly vedeny neformální rozhovory s 29 subjekty včetně představitelů vedení obce na pravém břehu Lipenského jezera. Prostřednictvím rozhovorů bylo možno zjistit názory na sledovanou problematiku. Dotazovaným byly položeny otázky: zda by souhlasili se zrušením CHKO a Národního parku na území obce, jaká vnímají omezení života a podnikání v chráněném území a případně ukázali na střetové oblasti svých zájmů a vedením NP. Dotazovaní byli rozděleni do skupin podle vlastnického vztahu k nemovitostem:

- majitelé nemovitostí pouze k bydlení	8 osob
- majitelé nemovitostí sloužících k podnikání v CR	8 osob
- nájemci podnikající v zařízeních CR	3 osoby
- trvale žijící obyvatelé bez vlastnického vztahu	10 osob (5 žen a 5 mužů)

Důvodem tohoto rozdělení je skutečnost, že vlastníci mají pevnější vazbu k území a aktivněji se podílejí na procesu rozhodování a jsou ve styku se správou CHKO. Druhým kritériem je fakt, zda podnikají v cestovním ruchu.

4. REŠERŠE ODBORNÉ LITERATURY

Při zpracování bakalářské práce jsem vycházela zejména ze studia odborné literatury na téma cestovní ruch, nové poznatky jsem získala i z internetových stránek Ministerstva pro místní rozvoj a České centrály CR. Dále jsem se zabývala literaturou na téma možnosti rozvoje a udržitelnosti cestovního ruchu v chráněných oblastech.

4.1. Teorie a definice cestovního ruchu

Cestovní ruch se stal nedílnou součástí moderní společnosti. Každoročně se dávají do pohybu miliony lidí na celém světě, kteří svá trvalá bydliště opouštějí za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů. Účast na cestovním ruchu se stala nezadatelnou součástí spotřeby a jedním z měřítek životní úrovně. Cestovní ruch je důležitým ekonomickým odvětvím.

Existuje mnoho přístupů k definování a vymezení cestovního ruchu, které se postupně mění v průběhu socio-ekonomického vývoje. Např. autoři Štýrský, Šípek (2008) označují cestovní ruch za druh služby. Tento zvláštní druh služby musí mít své speciální předpoklady. Na první místo staví území, (*genius loci*), kde se může cestovní ruch odehrávat.

Aby mohl cestovní ruch úspěšně probíhat, je potřeba zajistit celou řadu služeb a zboží, protože cestovní ruch je realizován mimo trvalé bydliště, zdůrazňuje Malá V. (1999). Turisté musí mít vytvořeny podmínky pro pobyt (možnost přepravy, ubytování, stravování, obchody apod.) i pro samotné využití volného času, které je vlastním motivem účasti na cestovním ruchu. Tím se cestovní ruch stává i důležitou oblastí podnikatelských příležitostí a zároveň i faktorem rozvoje regionálních celků, národních ekonomik i ekonomiky světové. Tyto dvě stránky je nutné chápat v jednotě.

Složitost cestovního ruchu, jeho mnohotvárnost a průřezovost, činí obtížným jeho přesné definování. V průběhu vývoje cestovního ruchu se mění přístup k jeho definování a vymezení. Autory definic jsou zdůrazňovány různé stránky cestovního ruchu, mnohdy v závislosti na tom, z hlediska které vědní disciplíny je cestovní ruch zkoumán. Z počátku 20. století se definice cestovního ruchu vyznačovaly společnou snahou odlišit cestovní ruch od širšího pojmu cestování jako takového. V dalších

definicích byl již kladen důraz na odlišení pojmu cestovní ruch od cestování, ale i na postižení různých sociálních či ekonomických stránek. Všeobecné atributy cestovního ruchu jsou:

- dočasnost změny místa stálého bydliště
- nevýdělečný charakter cesty a pobytu
- vztahy mezi lidmi, jež cestovní ruch vyvolává.(Malá V. 1999).

Aby bylo možné sledovat statistická data cestovního ruchu v národním i mezinárodním měřítku, bylo nutné se shodnout na mezinárodní definici cestovního ruchu. Na mezinárodní konferenci Světové organizace cestovního ruchu (WTO - World Tourism Organisation) v kanadské Ottawě roku 1991 byl definován cestovní ruch jako „*činnost osoby, cestující na přechodnou dobu z místa na místo mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště) a to na dobu kratší než je stanovena (u mezinárodního cestovního ruchu tato doba činí 1 rok, u domácího cestovního ruchu 6 měsíců), přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.*“(<http://torc.linkbc.ca>).

Většina autorů slovníků a definic v cestovním ruchu uvádějí cestovní ruch a turismus jako alternativní termíny. Rux J. (2003) se kloní k názoru, „*že je možno jít dále a i v češtině opustit pojem cestovní ruch a nahradit ho pojmem turismus. Budeme mít slovo, které téměř shodně používají všechny světové jazyky.*“

Účastník cestovního ruchu chce prožít svůj volný čas pokud možno nejzajímavěji a nejpestřeji. Tomu musí odpovídat i nabídka cestovního ruchu.

4.2. Primární a sekundární nabídka v cestovním ruchu

Nabídka v cestovním ruchu je tvořena **souhrnem atraktivit cílových míst - primární nabídka** a **vybaveností destinace zařízeními cestovního ruchu – sekundární nabídka**. Atraktivity cílových míst představují dominantní složku nabídky ve vazbě na motivaci k cestě do destinace.

„Aby atraktivity v cílových místech cestovního ruchu mohly být vůbec využity a aby tato místa mohla vstoupit na trh cestovního ruchu, musí být dostupná a musí být

vytvořeny podmínky pro pobyt v nich ve formě vybavenosti zařízeními cestovního ruchu (dopravními, ubytovacími, stravovacími, sportovně rekreačními a dalšími). Tato část nabídky, zahrnující především zařízení cestovního ruchu a jejich služby bývá nazývána sekundární nabídkou.“ (Malá V., 1999).

Nejtypičtějším **primárními atraktivitami** jsou:

-přírodní atraktivity (jsou součástí širšího rekreačního prostoru) a jsou tvořeny terénem, klimatem, vodními toky a plochami, vegetací a faunou, přírodními léčivými zdroji, přírodními zvláštnostmi, kvalitou životního prostředí a dalšími.

-kulturně historické atraktivity, ke kterým se řadí zejména architektonické památky, kulturní zařízení, významná kulturní a historická místa, technické památky, lidové umění.

-organizované atraktivity - do této skupiny se zahrnují festivaly, folklórní slavnosti, výstavy a veletrhy, sportovní akce a jiné akce.

-sociální atraktivity, mezi které se mohou zahrnout způsob života lidí, tradice, zvyky, gastronomie a další.

Do **sekundární nabídky** se zahrnuje vybavenost a podmínky pro využití primární nabídky. Tato část nabídky je nutná k uspokojení realizačních – sekundárních potřeb účastníků cestovního ruchu a je především potenciálem rozvoje cestovního ruchu. Patří sem zejména **dopravní, ubytovací, stravovací, sportovně rekreační a další služby**. Sekundární nabídka je odvozená od primární a musí odpovídat charakteru atraktivit, jež se v daném místě nacházejí. Jedná se zejména o objem kapacit, struktura, lokalizace, typ staveb apod. Sekundární nabídka vykazuje vyšší míru přizpůsobivosti a hovoříme o ní jako o dynamické části nabídky. (Malá V., 1999).

4.3. Cestovní ruch v chráněných oblastech a možnosti jeho rozvoje

Vzhledem k rychlému poklesu významu zemědělství a lesnictví v chráněných oblastech je cestovní ruch považován za šetrnou alternativu ekonomického rozvoje chráněného území. Protože se jedná o cenná přírodní území, je možné využívat tyto oblasti omezeně a v souladu s ochranou přírody. Z tohoto hlediska se jeví cestovní ruch jako jedno z nejšetrnějších hospodářských odvětví, které může nabídnout místním obyvatelům pracovní místa a které nejméně ohrožuje ekosystémy daných území.

Význam přírody roste díky tempu jejího poškozování a zvyšuje se i pro cestovní ruch díky nárůstu vzácnosti jakožto atraktivity cestovního ruchu. Pásková a Zelenka (2010) ukazují na fakt, že panenská příroda představuje čím dál více exkluzivnější nabídku na trhu. Proto je nutné sledovat míru **udržitelnosti cestovního ruchu**, tj. do jaké míry bude cestovní ruch schopen integrovat zájmy environmentální, ekonomické a socio-kulturní. Konstatují, že je nutné eliminovat konflikty, které vznikají mezi ochranou přírody a turismem. Je potřeba **hledat společné zájmy obou skupin**.

Strategickým momentem ovšem je, zda převáží společné zájmy, nebo naopak konflikty mezi turismem a ochranou přírody a krajiny. Podobně vyzdvihují autoři publikace Lidé v biosférických rezervacích (Těšitel a kol., 2005) myšlenku, že jedním ze společných cílů ochrany přírody a cestovního ruchu může být rozvoj trvale udržitelného turismu. Upozorňují i na množství konfliktů, které vznikají v prosazování expanze do volné krajiny určitými skupinami obyvatelstva. Kauppila a kol. (2007) ve své studii vyzdvihuje fakt, že je potřebné dlouhodobě sledovat názory a postoje různých zájmových skupin v chráněných oblastech, v diskusích s nimi se zaměřit na různá rizika a ekonomické výhody rozvoje cestovního ruchu. Zdůrazňuje, že na základě těchto diskusí je možné stanovit si legitimní cíle a strategii pro plánování turistiky a mohou být použity i pro odhad socio-ekonomické udržitelnosti ochrany přírody v lokálním kontextu.

Na téma lidé a cestovní ruch v chráněných oblastech bylo vysloveno mnoho názorů. Pásková a Zelenka (2010) hledí na tuto problematiku převážně z hlediska priority ochrany území před rozvojem cestovního ruchu, autoři finské studie se

soustředují na problematiku, jak přesvědčit obyvatele chráněných území, aby nezastávali negativní postoje k rozvoji cestovního ruchu. Autoři Těšitel a kol. (2005) se zabývají rolí velkoplošného chráněného území v regionálním rozvoji, vztahu obyvatel k ochraně přírody. Toto téma ukazuje, že místní obyvatelé a ochránci přírody mohou mít odlišné názory na rozvoj turistického ruchu a ochranu přírody. Shoda panuje v názoru na nutnost vést dialog s obyvateli, znát jejich dlouhodobé názory a snažit se je přesvědčovat a vychovávat k většímu zájmu o ochranu přírody tak, aby převážily společné zájmy nad konflikty mezi rozvíjejícím se cestovním ruchem a ochranou přírody. Je nutné dlouhodobě sledovat názory rezidentů v chráněných oblastech a identifikovat faktory, které se těchto skupin dotýkají a použít je pro strategii a plánování socio-ekonomicky udržitelného vývoje ochrany přírody a rozvoje turismu v chráněném území.

5. CHARAKTERISTIKA SUBREGIONU LIPENSKO

5.1. Region Lipensko

Region Lipensko je území, obklopující Lipenské jezero a horní tok Vltavy podél hranice s Rakouskem a Německem. Tvoří geomorfologicky uspořádaný celek, který vytváří přirozený příhraniční mikroregion v jižní části Jihočeského kraje. Území Lipenska je od roku 1991 reprezentováno Svazkem Lipenských obcí, který sdružuje 14 místních měst a obcí. Jmenovitě jsou členy svazku Černá v Pošumaví, Frymburk, Horní Planá, Hořice na Šumavě, Lipno nad Vltavou, Loučovice, Ktiš, Nová Pec, Přední Výtoň, Stožec, Strážný, Volary, Vyšší Brod, Zbytiny. Svazek svým územím pokrývá velkou část příhraniční oblasti jižních Čech a zaujímá téměř 10% rozlohy Jihočeského kraje. Představuje největší jihočeský mikroregion, který má převážně venkovský charakter. Největším městem ve svazku jsou Volary, na druhé straně v devíti obcích žije méně jak 2 tisíce obyvatel. (zdroj: www.lipno.info). Protože některé obce jsou více vzdálené od Lipenské nádrže, bylo nutné zúžit oblast zkoumaného území.

5.2. Vymezení subregionu Lipensko

Pro účely analýzy vývoje turistického ruchu Lipenska bylo vymezeno území subregionu Lipensko na území spravované obcemi, které leží na břehu Lipenské vodní nádrže. Jedná se o obce na pravém břehu Nová Pec a Přední Výtoň a na levém břehu Horní Planá, Černá v Pošumaví, Frymburk a Lipno nad Vltavou. Všechny vybrané obce spojuje poloha přímo na břehu Lipenského jezera, která je hlavní turistickou atraktivitou dané oblasti. Na druhé straně obce na levém břehu a pravém břehu Lipenské vodní nádrže mají různé podmínky pro rozvoj a kvalitu života, které jsou ovlivněny začleněním téměř celého pravého břehu Lipenského jezera do CHKO, zatímco v obcích na levém břehu CHKO zasahuje do jejich území pouze částečně.

5.3. Lipenská vodní nádrž

Lipenská přehrada byla vybudována v poválečných letech (1952-1959) na horním toku řeky Vltavy u dřevařské osady Lipno a vytvořila největší umělou vodní plochu v tehdejší ČSR. Stavba měla za úkol využít energetický potenciál řeky. Přehradní hráz leží asi 20 km jižně od Českého Krumlova a 8 km západně od Vyššího Brodu.

V oblasti Lipna byly postupně vystavěny dva přehradní stupně. Lipno I je hlavní přehradou. Nad Vyším Brodem byla postavena přehrada Lipno II jako vyrovnávací nádrž pro vodu vypouštěnou z horní přehrady. Vznikl tak čtvrtý stupeň tzv. Vltavské kaskády (dříve byly vybudovány přehrady Vrané (1935), Štěchovice (1945), Slapy (1954). Lipenské jezero je také nazýváno jihočeským mořem. Jedná se o největší vodní plochu v České republice. Délka jezera je 44 km, největší šířky dosahuje u Černé v Pošumaví a to až 10 km. Jezero má průměrnou hloubku 6,5 m, maximální hloubka je 21 m. Plocha jezera činí 4.659 ha a je v ní obsaženo 306 mil. m³ vody. Kromě své technické funkce se Lipenská vodní nádrž (největší vodní plocha v České republice) stala postupně rozhodující přírodní turistickou atraktivitou na jihu Čech. Zejména v době totalitního režimu a s tím spojených omezených možnostech cestování nahrazoval pobyt u Lipenského jezera turistům pobyt u moře. Velká vodní plocha a dostatečná hloubka nabízí široké možnosti pro vodní sporty. Atraktivitu jezera podtrhuje blízkost Šumavy s možností mnoha výletů. (zdroj: www.sumavanet.cz).

Převážná část pravého břehu Lipenského jezera se nachází v CHKO Šumava, oblast u Nové Pece spadá do NP Šumava. Příroda a krajina pravého břehu je pozitivně ovlivněna svou polohou v chráněném území.

5.4. Ekonomická situace subregionu Lipensko

Dopady historického vývoje a zejména útlum činností v zemědělství a úpadek místních průmyslových podniků v důsledku rostoucí konkurence se projevily vysokou hladinou nezaměstnanosti, která v některých obcích dosahuje až 20%. Nezaměstnanost v regionu vykazuje značný trend sezónnosti. V období letních měsíců je nižší někdy až o 9 procentních bodů ve srovnání se zimními měsíci. To vše

je doplněno negativní meziroční růstovou tendencí. Aktuální míra nezaměstnanosti patří mezi hlavní identifikované problémy subregionu v oblasti trhu práce. Jedná se o slabou stránku území, která je ovlivněna demografickou situací v oblasti, tj. vzdělanostní a věkovou strukturu místních obyvatel.

Z hospodářského hlediska Lipensko vždy náleželo k chudším podhorským oblastem s převažující lesní, zemědělskou a řemeslnou výrobou. Mezi tradiční hospodářská odvětví patřila zemědělská výroba, pivovarnictví, pastevectví, těžba a zpracování dřeva, sklářství, papírenství, těžba rašeliny a grafitu. Současná situace se od historického vývoje moc neliší. Po roce 1990 se zaměstnanost v tradičních odvětvích regionu ještě zhoršila. Rapidně ubylo v obcích pracovních příležitostí i díky režimu hospodaření v NP a CHKO Šumava, který omezuje hospodářský rozvoj obcí ležících na jeho území. Po privatizaci zemědělských podniků byli propuštěni téměř všichni zaměstnanci. Ani práce při těžbě dřeva nedávala lidem jistotu trvalého zaměstnání. Většina pracovala samostatně a zúčastňovala se výběrových řízení na těžbu. Postupně vyhrávaly jen velké firmy, které zajišťovaly těžbu pomocí těžké techniky a svých zaměstnanců. Tak se stalo, že se lidé začali postupně stěhovat za prací a počet obyvatel se snížil.

Po výstavbě Lipenské vodní nádrže se oblast subregionu Lipenska profilovala jako rekreační lokalita, existuje zde významné zastoupení služeb cestovního ruchu. Region však stále disponuje značnými rezervami a zaměstnanost ve službách nedosahuje ani poloviny hodnoty, která je běžná v regionech s obdobným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu. Převažujícím typem podniků nabízejících služby cestovního ruchu jsou subjekty obchodní, potravinářské, ubytovací a restaurační, v posledních letech vzniká i mnoho zařízení pro volnočasové aktivity.

6. VÝSLEDKY A DISKUSE

6.1. Analýza nabídky subregionu Lipensko v oblasti cestovního ruchu

Cílem rozboru nabídky cestovního ruchu je porovnání nabídek turismu na obou březích Lipenského jezera. Významnou součástí nabídky v cestovním ruchu jsou atraktivity, které označujeme jako primární nabídku. Na základě více jak 15 rozhovorů s pracovníky v CR, vlastních poznatků a studováním literatury byly vyvozeny hlavní oblasti nabídky subregionu Lipensko. Primární nabídka zahrnuje atraktivity typické pro subregion, představuje prvotní složky nabídky ve vazbě na motivaci k cestě do subregionu, někdy nemá přímý vztah k cestovnímu ruchu, ale svou přitažlivostí jej podporuje. Sekundární nabídka je především potenciálem rozvoje cestovního ruchu. Jednotlivé atraktivity jsou níže rozebrány a porovnány z hlediska nabídky v chráněném území (pravý břeh Lipenského jezera) a v převážně nechráněném území (levý břeh Lipenského jezera).

6.1.1 Primární nabídka

Přírodní atraktivity

Subregion Lipensko představuje území, které nabízí turistům vysoce atraktivní přírodní hodnoty. Je možné konstatovat, že hlavním motivem a cílem návštěvníků subregionu Lipensko je Lipenské jezero. Pro levý i pravý břeh této oblasti znamená hlavní cíl návštěvy turistů v letní turistické sezóně. Unikátnost subregionu Lipensko spočívá v propojení možností využít nabídky obou břehů Lipenského jezera, z nichž každý nabízí jiný typ atraktivit. Jezero je vhodné jak pro odpočinek a rekreaci, tak pro aktivní pohyb při vodních sportech a vodní turistice. Jaro a podzim je nejlepší období pro rybaření, léto je určené pro milovníky vodních sportů. Ideální je pro koupání, surfaření, jachting apod. V zimě nabízí ideální podmínky pro běžkaření a bruslení na jezeře. Mimo nabídky největší vodní plochy v Česku oblast nabízí i další vysoce atraktivní přírodní hodnoty a krajinný potenciál. Kromě Lipenského jezera disponuje subregion celou řadou dalších přírodních nabídek.

Přírodní atraktivita pravého břehu Lipenského jezera

Pravý břeh byl turistům volně zpřístupněn až po roce 1990. Nabízí vysoce atraktivní přírodní hodnoty a krajinný potenciál. V podstatě celý pravý břeh Lipenského jezera se nachází v Chráněné krajinné oblasti Šumava, velká část území Nové Pece je začleněna do NP Šumava. Díky poválečné izolovanosti pravého břehu Lipenské vodní nádrže se zachovala unikátní příroda neposkvěšená civilizací, která hraje v poslední době stále větší roli při volbě návštěvnosti této oblasti.

Oblíbenými místy pro krátkodobé výlety jsou Vítkův Hrádek s nově vybudovanou vyhlídkou na Lipenské jezero a Alpy, Trojmezí, Plešné jezero, Schwarzenberský plavební kanál. V blízkosti vymezeného subregionu za přehradní hrází směrem na Loučovice mohou výletníci navštívit vyhlášenou přírodní rezervaci Čertovu stěnu. Zahrnuje žulové skalní výchozy (Čertova kazatelna), rozlehlé kamenné moře, část původního řečiště Vltavy s mísovitými prohlubněmi (obří hrnce) zvané Čertovy proudy. Zdejší turisté navštěvují tuto část Lipna zejména z důvodu větších možností navštívit přírodní rezervace, národní park, odlehlé a jedinečné přírodní atraktivita, chtějí poznat život v přírodě a prožít klidnější dovolenou.

Na pravém břehu jsou umožněny především šetrné formy turistiky; pěší turisté mají možnost poměrně volného pohybu podél značených stezek, cyklisté mají k dispozici množství značených cyklostezek, velmi omezena je automobilová doprava. V zimě jsou v okolí Nové Pece udržovány desítky kilometrů běžeckých tratí propojených s rakouskými. Existence Národního parku Šumava a CHKO Šumava, doplněná množstvím maloplošných chráněných území na pravém břehu jezera, ochraňuje přírodní potenciál, který je turismem hojně využíván. Všechny přírodní památky a rezervace jsou řádně značeny tak, aby turisté na tato chráněná území nevstupovali a nepoškozovali je svým pohybem. Turisté na pravém břehu mají možnost hlubšího poznání života v přírodě a prožít klidnější dovolenou než na levém břehu.

Kulturně-historické atraktivita pravého břehu Lipenského jezera

Dominantou a nejčastějším cílem turistů je zřícenina **Vítkův Hrádek** stojící nad osadou Svatý Tomáš. Zřícenina byla v roce 2004 opravena a v hrádku vybudována

vyhlídková plošina, ze které je nádherný výhled do okolí. Za hezkého počasí, zejména na podzim, je vidět Linec a za ním celý masiv Alp. Dále je možné navštívit sakrální památky – kostely ve Svatém Tomáši a Přední Výtoni, opravenou Lesní kapli a technickou památku Schwarzenberský plavební kanál. Mezi pozoruhodné historické památky patří i kostel sv. Anny se starým německým hřbitovem v osadě Pěkná u Nové Pece.

Organizované atraktivity pravého břehu Lipenského jezera

Nedílnou součástí nabídky cestovního ruchu je i pořádání kulturních a společenských akcí. Na jaře se vítá Vesna v Nové Peci (Jarní vítí/vytí). Národním parkem Šumava je organizován jarní úklid parku, tzv. Jarní gruntování. V Nové Peci jsou pořádány Šumavský folklorní festival a opakovaně každý letní měsíc ukázka plavení dříví na Schwarzenberském plavebním kanále. V červnu se mohou děti zúčastnit zábavné procházky lesem s pohádkovými bytostmi. Na Vítkově Hrádku je každoročně organizován celodenní program k výročí otevření Hrádku včetně mše ve Svatém Tomáši, dále je zde organizován country festival a akce Strašidla na Šumavě. V Přední Výtoni probíhá v létě tradiční přehlídka heligonkářů.

Přírodní atraktivity levého břehu Lipenského jezera

I levý břeh Lipenského jezera nabízí jedinečné přírodní atraktivity. CHKO Šumava zasahuje na levém břehu Lipenského jezera do oblasti severně od Horní Plané. Zahrnuje i západní část Vojenského výcvikového prostoru Boletice. Dále CHKO zahrnuje i území jihozápadně od silnice Černá v Pošumaví – Frymburk.

Díky vojenskému prostoru v Boleticích se zachovala v okolí Horní Plané neporušená příroda a krajina. Roku 2006 bylo v Boleticích vyhlášeno významné ptačí území – **Ptačí oblast soustavy Natura 2000**. Část újezdu byla zpřístupněna pro měkkou turistiku.

V blízkosti Černé v Pošumaví leží na území CHKO Šumava přírodní rezervace **Rašeliníště Borková a přírodní rezervace Olšová** – jedná se o rašeliníště a močály se vzácnými druhy živočichů a rostlin. K zajímavostem patří i přírodní památka **Muckovské vápencové lomy**, ve kterých žije 9 druhů netopýrů a vyskytuje se zde bohatá vápnomilná květena. Levý břeh nabízí turistům půvabnou krajinu lemující

Lipenské jezero, která však prudkou výstavbou po roce 1990 zejména v obci Lipno ztrácí své původní hodnoty přírodního prostředí. Od Frymburka po obec Lipno se nad jezerem tyčí vrchy Marta, Slupečný, Kramolín a Luč (830-932 m n. m.), které nabízejí výhled na jezero a okolí. V roce 2012 byla otevřena stezka Korunami stromů Lipno, která je jediná v ČR s nejdelším suchým tobogánem. Ze stezky mají návštěvníci vyhlídku na Lipenské jezero, šumavskou přírodu a za dobré viditelnosti i na vrcholky rakouských Alp.

Kulturně – historické atraktivity levého břehu Lipenského jezera

Na levém břehu nabízí obce celou řadu kulturně - historických atraktivit, které jsou cílem turistů. V Horní Plané je otevřen rodný dům s muzeem spisovatele a malíře Adalberta Stiftera, dále stojí za zmínku pomník Adalberta Stiftera, gotický kostel a barokní kaple. Černá v Pošumaví nabízí turistům prohlídky kostela, kapliček v okolí, grafitových dolů, návštěvu letní pouti a bleších trhů. K nejzajímavějším památkám ve Frymburku patří kostel sv. Bartoloměje, morový sloup, kamenná kašna a pranýř v parku, kaple Panny Marie Bolestné a Kongresové centrum. V Lipně nad Vltavou je nejvíce pro turisty lákavá přehradní hráz a hydroelektrárna. Návštěvníci mohou podnikat výlety nejen po památkách v obcích mikroregionu, ale nabízí se jim příležitost navštívit historické perly jižních Čech, jako je blízký Český Krumlov, Vyšší Brod, Rožmberk nad Vltavou a klášter Zlatá Koruna.

Organizované atraktivity levého břehu Lipenského jezera

Nejvíce kulturních, společenských a sportovních akcí nabízí turistům Lipno nad Vltavou. Pořádá Dragon grand prix a open party s živou hudbou, Český pohár a mistrovství republiky v kanoistice a raftingu pod hrází Lipenské přehrady na divoké vodě, v loděnicích Lipno se koná Borůvková jachetní regata, zimní sezóna se zahajuje Lyžařskou poutí s různými atrakcemi, v únoru je organizován Pohár Masters slalomu lyžařů. Kromě zmíněných organizovaných akcí bývají v Lipně nad Vltavou koncerty hudebních skupin. Horní Planá pořádá Hudební léto, tradiční Markétskou pout', která je třídní a je proslavená mimo jiné závody historických motorek. Dále se v Horní Plané koná festival amatérských rockových kapel a Lidový jarmark. V zimě je pro návštěvníky zajímavé historické lyžování. Černá v Pošumaví

se proslavila hudebními festivaly, konají se zde divadelní představení, koncerty apod. Každoročně probíhají v Černé v Pošumaví jachtařské závody. To vše je doplněno pouťovými atrakcemi a trhem. Frymburk pořádá sportovní slavnosti, fotbalové a nohejbalové turnaje, plesy, netradiční stavění májky, v zimní sezóně lyžařské běžecké závody.

Území pravého a levého břehu Lipenského jezera se navzájem liší. Pokud jde o primární nabídku cestovního ruchu, je hlavní přírodní atraktivitou Lipenské jezero, společné pro oba břehy. Na pravém břehu převažuje divočina a pustiny s četnými přírodními památkami. Z kulturně historických atraktivit je primární nabídka obou břehů srovnatelná, navíc levý břeh má výhodu jednodušší dostupnosti Českého Krumlova, jehož nabídka je využívána nejvíce za chladného počasí. Srovnáme-li primární nabídku organizovaných atraktivit, jednoznačně vítězí levý břeh. Na levém břehu se pořádá a koná nespočet tradičních kulturních a sportovních akcí, chráněné území v tomto směru není schopno konkurovat levému břehu.

Pravý břeh navštěvují turisté zejména z důvodu možnosti prožít klidnější dovolenou v divoké přírodě. Krása panenské přírody na pravém břehu láká k dlouhodobějším pobytům turisty, kteří hledají klid a romantiku a dávají přednost individuálním toulkám a procházkám. S ohledem na drsné šumavské klima však většina turistů volí dovolenou na levém břehu s možností jednodenních výletů do chráněné oblasti. Neriskují tak nudu v případě chladného a deštivého počasí, o které není na Šumavě nouze.

6.1.2 Sekundární nabídka

Dopravní dostupnost subregionu Lipensko

Dopravní dostupnost v subregionu Lipensko je odlišná v obcích ležících na levém a pravém břehu oblasti Lipenské vodní nádrže. Levý břeh je dostupný pomocí relativně husté silniční sítě z hlavních směrů od Vyššího Brodu, Českého Krumlova a Prachatic. V oblasti jsou k dispozici regionální železniční tratě vedoucí do Lipna nad Vltavou, Horní Plané, Černé v Pošumaví a do Nové Pece. Pravý břeh Lipenské vodní nádrže je spojen s levou stranou v celé délce pouze dvěma mosty na počátku a konci Lipenského jezera, a to v Nové Peci a v Lipně nad Vltavou (hráz přehrady). V období, kdy není zamrzlá hladina, jsou pro místní i turisty k dispozici převozy

z Horní Plané, Dolní Vltavice a Frymburku. V roce 2012 byla zavedena pravidelná lodní doprava, která propojovala vesnice Lipno, Přední Výtoň, Frymburk až do Horní Plané. Toto spojení částečně omezilo automobilovou dopravu na pravém břehu a bylo velmi kladně hodnoceno turisty. Díky síti hraničních přechodů otevřených po roce 1990 je pravý břeh dobře dostupný i pro návštěvníky z Horního Rakouska a Bavorska. Místní obyvatelé i turisty trápí nedostatečná frekvence dopravních spojů mezi obcemi. Oblast na pravém břehu mezi obcemi Přední Výtoň a Nová Pec není vzájemně propojena žádnou sjízdnou a zpřístupněnou silnicí na české straně, automobilové spojení je možné pouze objetím celé vodní nádrže anebo přes Rakousko. V letním období jsou turistům nabízeny možnosti dopravy zelenými autobusy, každé léto jezdí na trase Nové Údolí – Černá v Pošumaví historický vláček s parní lokomotivou a dobovou soupravou.

Ubytovací zařízení

Subregion Lipensko nabízí velkou škálu ubytovacích zařízení. Návštěvníci si mohou vybrat z množství hotelů, penzionů, apartmánů, privátních ubytování, kempů apod. Aktuálním trendem je zvyšování kvality, standartu a nabídky ubytování a poskytovaných služeb.

Tabulka č. 1 Počet hromadných ubytovacích zařízení v subregionu Lipensko rok 2010

<i>Zařízení</i>	<i>Nová Pec</i>	<i>Před. Výtoň</i>	<i>Celk. Pravý břeh</i>	<i>Podíl Pravý břeh</i>	<i>Horní Planá</i>	<i>Černá v Poš.</i>	<i>Frymburk</i>	<i>Lip. nad Vlt.</i>	<i>Celk. levý břeh</i>	<i>Podíl levý břeh</i>
Hotel****		1	1	4,5%			2		2	1,6%
Hotel***					4	3	1	3	11	8,7%
Hotel**							1	2	3	2,4%
Hotel*	1		1	4,5%	1				1	0,8%
Hotel Garni		1	1	4,5%						
Penzion	7	5	12	54,5%	16	10	8	4	38	30,2%
Kemp					5	4	3	3	15	11,9%
Chatová osada	1		1	4,5%	5	1	2	3	11	8,7%
Turistická ubytovna					3	1	1		5	4%
Ostatní	4	2	6	27,3%	19	9	5	7	40	31,7%
Celkem	13	9	22		53	28	23	22	126	

Zdroj tabulky č. 1: <http://vdb.czso.cz/> staženo dne 20. 02. 2012

Z tabulky č. 1 vyplývá, že v subregionu Lipensko je největší počet penzionů a ostatních ubytovacích zařízení (do této kategorie jsou zahrnuty i apartmánové domy), na třetím místě jsou hotely. Rozdíl mezi pravým a levým břehem je v počtu a struktuře ubytovacích zařízení. Po roce 1990 proběhla zejména v obci Lipno nad Vltavou masivní výstavba nových ubytovacích zařízení převážně ve volné krajině. Investoři využili možnosti stavět v těsné blízkosti Lipenského jezera a nabídli tak turistům kvalitní ubytování s velmi žádaným výhledem na jezero. Naopak na pravém břehu bylo umožněno budovat hotely a penziony na místech původních budov (většinou bývalé podnikové nebo vojenské objekty), které svou původní dispozicí omezovaly i jejich velikost.

Tabulka č. 2 Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních rok 2000 - 2010

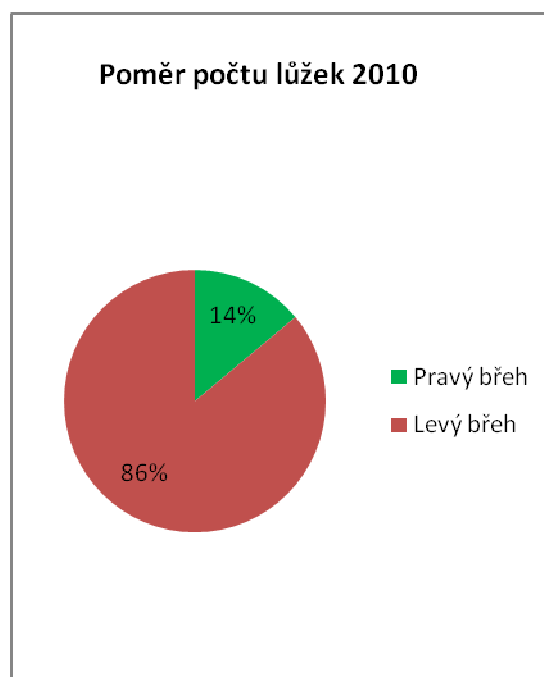
<i>Rok</i>	<i>N. Pec</i>	<i>Přední Výt.</i>	<i>Σ pravý břeh</i>	<i>Horní Planá</i>	<i>Černá v Poš.</i>	<i>Frymburk</i>	<i>Lipno nad Vlt.</i>	<i>Σ levý břeh</i>	<i>Σ subreg. Lipens.</i>
2000	495	461	956	2.464	1.078	713	2.008	6.263	7.219
2001	491	442	933	2.417	1.135	708	1.915	6.175	7.108
2002	511	491	1.022	2.508	1.187	878	2.083	6.656	7.678
2003	561	492	1.053	2.426	1.120	880	1.948	6.374	7.425
2004	500	528	1.028	2.147	974	924	1.794	5.839	6.867
2005	497	582	1.079	2.352	990	915	1.866	6.123	7.202
2006	476	579	1.055	2.396	1.041	859	2.174	6.470	7.525
2007	444	577	1.021	1.965	1.076	1.473	2.156	6.670	7.691
2008	464	418	882	1.953	902	982	2.062	5.899	6.781
2009	513	418	931	1.912	978	1.464	1.888	6.242	7.173
2010	513	445	958	1.787	809	1.387	1.930	5.913	6.871

Zdroj tabulky č. 2: <http://vdb.czso.cz/> staženo dne 20. 02. 2012

Σ = součet

Z dat v tabulce č. 2 je patrné, že levý břeh disponuje 86% z celkové lůžkové kapacity subregionu Lipensko a větším podílem hotelů. Srovnáme-li počet lůžek na 1 trvale žijícího obyvatele, nevykazují levý a pravý břeh velké rozdíly. V roce 2000 bylo 1,07 lůžek na pravém břehu, 1,25 lůžek na levém břehu. V roce 2010 se na pravém břehu zvýšil počet lůžek na 1 obyvatele na 1,28 lůžek (z důvodu poklesu obyvatel), na levém břehu poklesl na 1,16 z důvodu snížení počtu lůžek.

Graf. č. 1 poměr počtu lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních subregionu Lipensko rok 2010

Zdroj grafu č. 1: <http://vdb.czso.cz/> staženo dne 20. 02. 2012

Stravovací zařízení v subregionu Lipensko

Na obou březích Lipenské vodní nádrže jsou zastoupeny rozmanité druhy stravovacích zařízení, jako jsou restaurace, provozy rychlého občerstvení, hostince, bufety. Nejvíce stravovacích zařízení je soustředěno do turistických center na levém břehu jezera.

Sportovní zařízení subregionu Lipensko

Lipensko umožňuje turistům využít širokou nabídku sportovních zařízení, nejen sezónních, ale i celoročních. Po roce 1990 došlo k obrovskému rozvoji sportovních zařízení zejména na levém břehu.

Sportovní zařízení pravého břehu Lipenského jezera

Pravý břeh Lipenského jezera nabízí možnost koupání na veřejných plážích v Nové Peci a Přední Výtoni. Je možné zde pěstovat windsurfing, jachting, sjíždění Vltavy ze Soumarského mostu po Novou Pec a další vodní sporty. K podpoře turismu přispěla i stavba Areálu letních sportů v Přední Výtoni, který byl uveden do provozu v roce 2001. Vznikla tak písečná pláž s přistávacím molem, fotbalové hřiště, tenisové kurty. Pořádají se zde triatlonové závody. Pravý břeh je protkán hustou sítí cyklostezek, které jsou propojeny i s rakouskými. Oblíbená je pěší turistika v NP a CHKO Šumava. Dále pravý břeh nabízí sportovní rybolov. Z populárních sportů je oblíbené golfové hřiště v Böhmerwaldu nedaleko českých hranic u Hochfichtu. Ze zimních sportů je možné běhat na lyžích po upravených běžeckých trasách v okolí Nové Pece, v době mrazivého počasí bývá upravována bruslařská dráha na jezeře od Lipna nad Vltavou přes Přední Výtoň až do Nové Pece. Protože na pravém břehu nejsou skiareály, mohou návštěvníci využít blízké lyžařské skiareály Lipno, Sternstein a Hochficht, buď vlastní dopravou nebo skibusem na Hochficht .

Sportovní zařízení levého břehu Lipenského jezera

Sportovní možnosti na levém břehu Lipenského jezera jsou zčásti podobné jako na pravém břehu, navíc jsou nabízeny i další sportovní aktivity. Základní nabídkou v letní sezóně jsou vodní sporty, koupání, jachting, windsurfing, kiteboarding. Protože levý břeh byl za totality volně přístupný, mohly být na levém břehu zakládány jachtařské kluby. Lipno je nejkvalitnějším jachtařským jezerem v České republice, jsou zde pořádány vrcholové soutěže. V území obcí od Horní Plané až po Lipno nad Vltavou je vybudováno mnoho veřejných písečných pláží, které jsou doplněny přirozenými koupališti. Levý břeh nabízí i dostatek značených tras pro pěší a velkou síť cyklostezek. Mimo to jsou pro turisty připraveny nabídky jízdy na koních, golfu, minigolfu, bowlingu, kryté bazény ve Frymburku a v Lipně nad Vltavou, indoorové sporty tenis, squash, volejbal, florbal, ping-pong, badminton, golfový simulátor, lezecká stěna, bowling apod. Pro návštěvníky byla postavena bobová dráha, střelnice a paintballové hřiště. Pro milovníky zimních sportů byl rozšířen a zmodernizován Skiareál Kramolín, který patří mezi nejmodernější lyžařská centra v České republice. Skvělé možnosti sjezdového lyžování doplňují i

upravované běžkařské trasy. Zamrzlá hladina jezera poskytuje výborné podmínky pro bruslení, pořádají se kurzy snowkitingu a je možné si vypůjčit i lední jachty. V zimě si mohou turisté vyzkoušet i projížďky se psím spřežením. Pro pohodlí turistů jezdí na levém břehu skibus a do skiareálu Kramolín je vypravován skivlak Yeti. Novinkou roku 2012 bylo otevření stezky v korunách stromů.

6.2 Turismus v subregionu Lipensko podle návštěvnosti

6.2.1 Návštěvnost ve vztahu k trvale žijícím obyvatelům

Hospodářský rozvoj v subregionu Lipensko se odráží i v pohybu trvale žijících obyvatel. Na jedné straně v oblastech CHKO došlo k velkému odlivu trvale žijících obyvatel, na levém břehu počet obyvatel vzrostl. Celkově se na Lipensku zvýšil počet trvale žijících o 49 osob (rok 2010/1991), tj. o 0,8%. Nejvíce postiženými úbytkem obyvatel jsou obce Nová Pec a Přední Výtoň na pravém břehu Lipenské přehrady. Hlavním důvodem úbytku obyvatel je nedostatek pracovních příležitostí a špatná dopravní dostupnost při dojíždění za prací.

Tabulka č. 3: Vývoj počtu trvale bydlících obyvatel v subregionu Lipensko v letech 1991 - 2010

<i>Rok</i>	<i>Nová Pec</i>	<i>Přední Výtoň</i>	<i>Horní Planá</i>	<i>Černá v Pošumaví</i>	<i>Frymburk</i>	<i>Lipno nad Vltavou</i>
1991	652	284	2.291	794	1.282	475
1992	638	270	2.277	799	1.298	482
1993	630	274	2.292	784	1.285	501
1994	630	263	2.325	792	1.305	506
1995	624	259	2.333	807	1.309	512
1996	631	255	2.339	794	1.298	517
1997	637	249	2.368	806	1.306	522
1998	644	276	2.346	826	1.306	534
1999	645	261	2.343	826	1.306	542
2000	625	272	2.338	815	1.334	533
2001	628	258	2.290	824	1.343	547
2002	630	261	2.279	840	1.341	525
2003	618	255	2.278	835	1.324	517
2004	593	238	2.287	818	1.321	537
2005	599	226	2.253	834	1.321	537
2006	590	214	2.213	827	1.318	576
2007	563	204	2.189	804	1.324	584
2008	546	211	2.170	807	1.343	614
2009	528	222	2.229	817	1.340	609
2010	526	222	2.280	831	1.352	616
2010/1991	81%	78%	99,5%	105%	105,5%	130%
Δ 2010-1991	-126	-62	-11	+37	+70	+141

Zdroj tabulky č. 3: <http://vdb.czso.cz/> staženo dne 20. 02. 2012

Z tabulky č. 3 je patrné, že zatímco na pravém břehu proti roku 1991 se snížil počet obyvatel o 188 osob (o20%), na levém břehu vzrostl o 230 osob, tj. o 5%. Porovnáním počtu hostů (zdroj tabulka č.3 a 4) na 1 obyvatele lze shrnout, že na levém břehu se hodnota tohoto ukazatele srovnáním roku 2010 a 2000 příliš nezměnila . V roce 2010 bylo dosaženo 21,3 hosta na 1 obyvatele proti 21,4 v roce 2000. Naopak v chráněné oblasti levého břehu se tento ukazatel snížil v roce 2010 na 19,8 hosta na 1 obyvatele ve srovnání s rokem 2000 (22,9). Přestože se na pravém břehu ve dvacetiletém období po roce 1990 snížil počet obyvatel o 20%, tempo snižování počtu hostů v této oblasti bylo ještě rychlejší. Zvyšování tohoto ukazatele v chráněné oblasti může poskytnout prvotní varovné signály o případném ohrožení udržitelné míry turismu.

6.2.2 Návštěvnost a délka pobytu v letech 2000-2010

Tabulka č. 4 charakterizuje vývoj cestovního ruchu na základě statistických dat poskytnutých Českým statistickým úřadem od roku 2000. Dřívější relevantní data nejsou k dispozici.

Tabulka č. 4: Vývoj návštěvnosti v subregionu Lipensko v letech 2000-2010

<i>Rok</i>	<i>Nová Pec počet hostů</i>	<i>Nová Pec počet přenocování</i>	<i>Před. Výtoň počet hostů</i>	<i>Před. Výtoň počet přenocování</i>	<i>Součet počtu hostů pravý břeh</i>	<i>Součet přenocování pravý břeh</i>
2000	13.425	48.750	7.131	20.132	20.556	68.882
2001	14.122	77.823	4.357	14.014	18.479	91.837
2002	5.102	13.948	4.739	15.394	9.841	29.342
2003	8.211	26.205	5.060	20.043	13.271	46.248
2004	11.125	37.599	5.252	16.724	16.377	54.323
2005	8.390	23.066	4.362	16.463	12.752	39.529
2006	7.126	23.646	4.729	19.274	11.855	49.920
2007	6.980	18.337	5.775	22.863	12.755	41.200
2008	7.605	18.222	3.888	16.733	11.493	34.955
2009	8.788	22.750	5.076	18.075	13.864	40.825
2010	9.446	18.275	5.390	15.823	14.836	34.098
podíl v % 2010/2000	70,4	37,5	75,6	78,6	72,2	50,-

Tabulka č. 4 - pokračování

<i>Rok</i>	<i>Horní Planá počet hostů</i>	<i>Horní Planá počet přenoc.</i>	<i>Černá v Poš. počet hostů</i>	<i>Černá v Poš. počet přenocování</i>	<i>Frymburk Počet hostů</i>	<i>Frymburk Počet přenocování</i>	<i>Lipno n.V. počet hostů</i>	<i>Lipno n.V. Počet přenocování</i>	<i>Součet Počet host levý břeh</i>	<i>Součet přenoc. levý břeh</i>
2000	40.556	163.400	30.087	138130	14.246	65.646	22.588	86.913	107.477	454.089
2001	42.693	172.576	20.639	76.994	23.728	80.017	20.025	68.421	107.085	398.008
2002	35.247	143.226	20.439	69.344	14.142	47.922	20.925	71.874	90.753	332.366
2003	47.466	181.948	19.969	65.044	12.750	53.437	43.999	224.427	124.184	524.856
2004	68.129	229.856	31.827	93.917	30.390	96.574	41.272	201.349	171.618	621.696
2005	40.649	179.059	18.690	58.748	17.796	73.669	40.503	239.860	117.638	551.336
2006	48.085	189.042	18.397	58.553	18.676	88.492	67.022	269.414	152.180	605.501
2007	40.883	168.794	14.616	50.573	14.792	56.357	34.589	189.427	104.880	465.151
2008	38.166	157.217	10.113	33.579	18.995	63.022	30.760	181.159	98.034	434.977
2009	36.661	150.847	14.329	48.126	27.468	80.801	37.344	189.997	115.802	469.771
2010	28.940	105.089	13.011	43.560	32.277	86.041	34.149	182.211	108.377	416.901
****	71,4	64,3	43,2	31,5	226,6	131,1	151,2	210,-	100,8	91,8

**** podíl roku 2010/2000 v %.

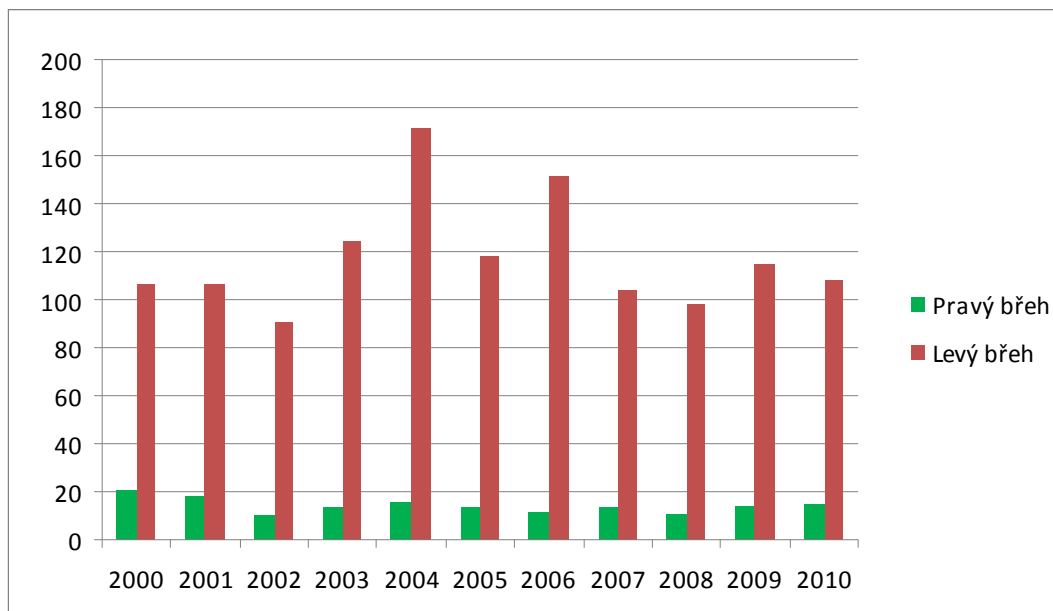
Zdroj tabulky č. 4: <http://vdb.czso.cz/> staženo dne 22. 02. 2012

V hromadných ubytovacích zařízeních subregionu Lipenska se během roku 2010 ubytovalo více jak 123 tis. hostů, což bylo o 5% méně než v roce 2009. Z dlouhodobého pohledu dosáhl počet ubytovaných hostů vrcholu v roce 2004 (téměř 188 tis.). Počet příjezdu hostů v jednotlivých letech kolísá, meziroční nárůsty jsou střídány s propady. Domácí i zahraniční hosté strávili v roce 2010 v subregionu Lipensko celkem 450.999 nocí, což bylo o 12% méně než v roce 2009. Celkový průměrný počet přenocování na jednoho hosta dosáhl v roce 2010 celkem v subregionu 3,7 nocí, ve srovnání s rokem 2000 (4,1) došlo k poklesu o 0,4 dne na jednoho hosta. Na levém břehu dosáhl počet přenocování 3,8 nocí, na pravém břehu 2,3 noci v roce 2010.

Z dlouhodobého pohledu (od roku 2000) je patrné, že průměrný počet přenocování klesá, a to jak na pravém, tak i na levém břehu. Využití lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních dosáhlo v roce 2010 v subregionu Lipensko 18%, na levém břehu 19%, na pravém 10%. Pro srovnání stejných ukazatelů využití lůžek v ČR celkem bylo v roce 2010 22,5% , v Jihočeském kraji 15%. Jak je z tabulky č. 4 zřejmé, ve sledovaném období oblast pravého břehu ležící v CHKO Šumava zaznamenala značný pokles v návštěvnosti ve sledovaném období. Na levém břehu se průměrná délka pobytu zkrátila z 4,2 v roce 2000 na 3,8 v roce 2010, na pravém břehu z 3,4 dne v roce 2000 na 2,3 dne v roce 2010.

Graf č. 2 : Porovnání návštěvnosti levého a pravého břehu Lienského jezera

(počet návštěvníků v tis.)

Zdroj grafu č. 2: <http://vdb.czso.cz/> staženo dne 22. 02. 2012

Návštěvnost turistů na levém břehu zaznamenala zejména v roce 2004 velký nárůst. Ve sledovaném období docházelo k výkyvům návštěvnosti levého břehu, v posledním období se návštěvnost stabilizovala. Došlo však k značnému poklesu návštěvnosti v katastru Horní Plané (o 29%) a v Černé v Pošumaví dokonce o 57%. Turisté se přesunuli do turistických center jako je Frymburk a zejména Lipno nad Vltavou, která dokáže nabídnout návštěvníkům mnohem více atraktivit i kvalitnější a moderní ubytování včetně krytých bazénů a volnočasové zábavy. Modernizace skiareálu v Lipně nad Vltavou, rozšíření parkoviště a výstavba lanovky ovlivnila i zvýšení návštěvnosti v zimním období zejména v Lipně nad Vltavou a Frymburku, které dokázaly výhodně využít zimního potenciálu.

Z přehledu je patrné, že obce ležící v chráněném území nedosahují tak vysokou návštěvnost jako na pravém břehu. Pouze přírodní atraktivity nedokáží uspokojit poptávku zvláště zámožných turistů, kteří dávají přednost komfortu a perfektnímu turistickému zázemí. Ačkoliv většina turistů miluje návštěvy chráněného území na

pravém břehu jezera, většina jich dává přednost pohodlnému ubytování na levém břehu, odkud vykonávají jednodenní výlety na zajímavá místa v CHKO a NP Šumava.

Snaha zabránění devastace přírodních hodnot omezuje turistiku v chráněném území. Po více jak 10 letech vývoje se ukázalo, že zachování přírodního bohatství není možno využít jako hlavního zdroje rozvoje turistického ruchu a ekonomických příjmů v chráněné oblasti. K tomu, aby se využil potenciál divoké a neporušené přírody, je potřeba vysoce kvalitní infrastruktura cestovního ruchu, a to jak v podobě sítě ubytovacích a stravovacích zařízení, tak především v podobě volnočasových aktivit cestovního ruchu, pokud možno v průběhu celého roku. Největším problémem v chráněné oblasti je sezónní zaměstnávání pracovníků, protože vrcholná letní sezóna trvá 6 týdnů, v jiném období přijíždějí hosté sporadicky a většinou na krátkodobé pobyty. Je otázkou, zda by nebylo vhodné uvažovat o určité výpomoci podnikatelům v cestovním ruchu v chráněných oblastech tak, aby mohli zaměstnávat pracovníky celoročně i třeba jen na zkrácený pracovní úvazek.

Aby mohl být získán co možná nejvíce objektivní pohled na turismus v chráněných oblastech, je potřeba doplnit statistické údaje o tématické rozhovory s místními obyvateli a podnikateli v cestovním ruchu v chráněných oblastech.

6.3. Postoje podnikatelů v turistickém ruchu a místních obyvatel k ochraně přírody

Tématické neformální rozhovory s výše uvedenými subjekty ukázaly, že žádný z dotazovaných by nebyl ochoten souhlasit se zrušením chráněné krajinné oblasti. Potvrdilo se, že atraktivní a neporušená příroda je důležitá pro jejich život i podnikání a je hlavním motivem, proč bydlí či podnikají v CHKO. Mezi nejčastější názory vlastníků nemovitostí převládalo i spoléhání na dohled Správy CHKO a NP nad nekontrolovanou výstavbou a zamezením zhoršování kvality životního prostředí. Nejméně vyhraněné názory k ochraně ŽP mají podnikatelé v zařízeních CR, kteří jsou v nájmu. Všichni dotázaní nájemníci byli ochotni připustit, že jejich prioritou je především dosažení co nejvyšších ekonomických výsledků i za cenu zhoršení životního prostředí.

Z rozhovorů s dotázanými vyplynulo, že největším problémem, který se dotýká majitelů nemovitostí, je vydávání stanovisek k výstavbě a opravám nemovitostí Správou NP a CHKO Šumava, pracovištěm Horní Planá. V několika případech museli ustoupit ze svých představ při rekonstrukcích a podřídit se stanovisku. Přesto bylo pracoviště hodnoceno u většiny majitelů – 13 pozitivně s ohledem na konstruktivní přístup a rychlost vydávání stanovisek.

Konflikt mezi obyvateli a podnikateli v cestovním ruchu a vedením NP Šumava byl zaregistrován v Nové Peči. Týká se výstavby lanovky Klápa – Hraničník. S tím souvisí i nesouhlas místních s rozšířením I. zóny NP v koridoru Klápa – Hraničník. Propojení Nové Pece s rakouským lyžařským areálem Hochficht by umožnilo využít významnou přírodní atraktivitu Lipensko, kterou vidí obyvatelé a podnikatelé této obce jako jedinečný turistický potenciál. Při tématických rozhovorech v Nové Peči nebyl zjištěn názor, který by byl proti výstavbě lanovky. Pokud bude zrealizován tento investiční záměr Jihočeského kraje, vzniknou velké možnosti rozvoje Nové Pece a Horní Plané. Podle záměru poslední nejšetrnější varianty byl vypuštěn návrh vybudování sjezdovek na české straně Smrčiny. Smyslem je propojení české strany s lyžařským areálem Hochficht v Rakousku. Vedení obce Nová Pec stojí jednomyslně za stavbou Lanovky. Na zastupitelstvu konaném dne 22. 12. 2011 v Nové Peči bylo schváleno jednomyslně usnesení: „*Zastupitelstvo obce Nová Pec rozhodlo, že prioritou územního rozvoje obce je prosazení záměru vybudování lanovky Klápa – Hraničník a nesouhlasí s umístěním I. zóny NP nebo jiného prvku ochrany přírody v oblasti koridoru budoucího propojení Klápa – Hraničník*“. (www.novapec.info).

Proti realizaci tohoto projektu se postavili ochránci přírody i ekologická sdružení. Vyjadřují obavy z narušení přírody vlivem pohybu až tisíců turistů, kteří na vrchol Hraničníku dojedou. Jihočeský kraj naproti tomu argumentuje tím, že je nutné posílit turistický ruch a vytvořit nová pracovní místa. Je potřeba nalézt smírné řešení, které by umožnilo ekonomický rozvoj této upadající oblasti Lipenska a současně bylo co nejšetrnější k přírodě.

Tlak na propojení rakouské a české strany Šumavy je tak silný, že se dá předpokládat, že časem bude tento záměr uskutečněn. Dosavadní trendy návštěvnosti a charakteristické postoje místních obyvatel a podnikatelů v ČR by se mohly stát základnou pro diskusi o budoucnosti turismu na obou březích Lipenského jezera.

6.4. Odhad dalšího rozvoje turismu na Lipensku

Dosavadní zkušenosti obcí v regionu Lipenska potvrzují, že k výraznému rozvoji tohoto území může dojít na základě vzájemné spolupráce. Proto v letech 2004 a 2005 členské obce Svazku Lipenských obcí přistoupily ke zpracování **Strategie rozvoje Lipenska**, která se stala základním dokumentem pro určení společných cílů a priorit celého regionu i jednotlivých obcí. Rámcově určuje i základní směry, na které se chce region zaměřit. Jako hlavní priority byly stanoveny oblasti: **Konkurence a zaměstnanost, Podpora kvality života a Infrastruktura a životní prostředí**. Všechny tři priority se navzájem prolínají. V návaznosti na Strategii rozvoje Lipenska byla zpracována strategická vize „**Lipensko – dovolená bez stresu**“, která komplexně hodnotí potenciály a limity regionu pro rozvoj cestovního ruchu. Aktuálně je v návaznosti na zpracovanou vizi připravováno či realizováno několik projektů a to jak na úrovni spolupráce členských obcí, tak i vybraných. Svazek Lipenských obcí připravuje komplexní marketingovou studii na podporu cestovního ruchu, která je členěna na analytickou a návrhovou. Protože úkoly studie jsou rozsáhlé, nebude její zpracování realizovatelné bez získání podpory z fondů Evropské unie, případně krajského grantu. (zdroj: www.lipno.info).

V posledních letech stagnoval počet hostů i klesal počet přenocování na jednoho hosta v celém subregionu. Z této skutečnosti lze dovodit, že počet návštěvníků zřejmě dosáhl svého vrcholu v minulých letech na obou březích. Lze předpokládat, že na obou březích Lipenského jezera nebude ekonomicky výhodné rozšiřovat nové ubytovací objekty, spíše se bude investovat do zvyšování úrovně a kvality ubytování. Z hlediska ochrany přírody na pravém břehu budou moci pracovníci NP a CHKO Šumava být relativně v klidu a počítat se skutečností, že v tomto území objektivně nedojde k nečekanému ohrožení ekosystémů z důvodu nezvladatelného rozvoje turismu v chráněné oblasti. Je nutné říci, že úspěchem cestovního ruchu na obou březích Lipenského jezera bude udržet si stávající množství návštěvníků. Aby se zabránilo poklesu turistů, bude nezbytně nutné rozšiřovat nabídku v oblasti kultury, zábavy a sportu a každoročně zavádět nové produkty cestovního ruchu. Např. pro rok 2013 se připravuje otevření hopsária v Lipně nad Vltavou, ve Frymburku se uvažuje o výstavbě delfinária. V chráněné oblasti bude důležité soustředit se na zvyšování

kvality služeb a případně jejich rozšiřování v souladu se zájmy ochrany přírody. Výhodou cestovního ruchu na pravém břehu je skutečnost, že turisté zde ubytovaní mohou navíc využívat nabídku blízkých turistických středisek a používat i slevové Lipno Card. Předešlé úvahy jsou platné za předpokladu, že nebude uvedena do provozu lanovka z Nové Pece na Hochficht.

Klíčovou roli pro rozvoj turistiky subregionu Lipensko může sehrát případná stavba lanovky z Nové Pece na Hochficht. Pokud dojde k realizaci projektu, bude mít Nová Pec a blízké okolí šanci v zimní sezóně přitáhnout sjezdové lyžaře z ostatních šumavských skiareálů a zaujmout důležité místo na trhu cestovního ruchu. Rakouský skiareál Hochficht je o více jak 400 metrů výše položen než vrcholy skiareálu Lipno a má v provozu 20,8 kilometrů sjezdových tratí od pohodlných rodinných až po závodní trať FIS (Mezinárodní lyžařská federace), na které se jel Evropský pohár. Navíc sjezdovky jsou kvalitně udržované a pro české turisty jsou k dispozici služby českého personálu na pokladnách i v lyžařské škole. Velkou výhodou je i lyžování bez front na rozdíl od skiareálu Lipno. Propojení české a rakouské strany lanovkou by umožnilo zaměstnávat více lidí i v zimní sezóně a pomohlo by stabilizovat nepříznivý demografický vývoj Nové Pece. Na druhé straně by se pravděpodobně ve skiareálu Lipno částečně snížil počet lyžařů, zejména jednodenních.

7. ZÁVĚR

Subregion Lipensko leží v příhraniční oblasti jižních Čech na březích největší umělé vodní nádrže v Čechách. Tato poloha je klíčová pro rozvoj turistického ruchu na obou březích. Do větší části oblasti pravého břehu zasahuje CHKO Šumava se svými limitovanými možnostmi rozvoje cestovního ruchu.

Cestovní ruch je pro lipenskou oblast významným hospodářským odvětvím, které může pomoci rozvoji této chudé a zanedbávané části jižních Čech. Ačkoliv oblast pravého břehu nabízí vysoce kvalitní přírodní atraktivitu, není schopna díky limitům ochrany přírody konkurovat levému břehu rozmanitostí sekundární nabídky, zejména služeb v oblasti volnočasových aktivit.

Analýza statistických dat podle jednotlivých obcí za období deseti let ukázala, že počet přenocujících turistů na pravém břehu v roce 2010 dosáhl 12% z celkového subregionu. Srovnání statistických dat návštěvnosti a délky pobytu turistů potvrdilo, že oblast ležící v chráněném území dosahuje nižších hodnot ve výše uvedených ukazatelích. Výsledky ukázaly, že obec Lipno nad Vltavou bezkonkurenčně dominuje v počtu turistů, protože po roce 1990 vybuodovala moderní turistickou infrastrukturu se širokou nabídkou volnočasových aktivit a to rovnocenně pro letní a zimní turistickou sezónu. Následuje ji Frymburk, kterému se také podařilo zvýšit počet návštěvníků ve srovnání s rokem 2000. Naopak k velkému propadu došlo v obcích Černá v Pošumaví a Horní Planá.

V chráněné oblasti pravého břehu návštěvnost poklesla, ale Přední Výtoň díky blízkosti Lipna nad Vltavou dokázala podstatně snížit náskok Nové Pece v počtu návštěvníků a v počtu přenocování na jednoho návštěvníka ji předstihla o den. Po více jak 10 letech vývoje se ukázalo, že zachování přírodního bohatství v chráněné oblasti limituje rozvoj turistického ruchu a ekonomických příjmů. Přesto je potěšující, že názory a odpovědi místních obyvatel a podnikatelů v cestovním ruchu v chráněné oblasti jsou k ochraně přírody pozitivní.

S ohledem na stagnaci počtu návštěvníků v celém subregionu Lipensko lze předpokládat, že se v budoucím období zaměří cestovní ruch zejména na zvyšování kvality služeb, rozšiřování nabídky služeb a masivní propagaci. V chráněné oblasti pravděpodobně nedojde ke snižování stability ekosystémů z důvodu negativního působení cestovního ruchu. Další rozvoj pravého břehu subregionu Lipensko bude zejména spjat s realizací projektu stavby lanovky z Nové Pece do lyžařského areálu

Hochficht. Jde o střetovou oblast mezi obyvateli obce a ochránci přírody. Za předpokladu vybudování lanovky by se Nová Pec mohla stát významným zimním střediskem. Výstavba i provoz by pravděpodobně ovlivnily biodiverzitu této oblasti.

8. POUŽITÉ ZDROJE

Literatura:

KAUPPILA, P., RAMET, J., SIIKAMÄKI, P., TOLVANEN, A., TÖRN, A.: Local People, Nature Conservation, and Tourism in Northeastern Finland, 2007. Dostupné z: <http://www.ecologyandsociety.org/vol13/iss1/art8/> staženo dne 20. 4. 2012.

MALÁ, V.: Cestovní ruch (Vybrané kapitoly), Praha, 1999, ISBN 80-7079-443-7.

PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J.: Udržitelnost cestovního ruchu, časopis Ochrana přírody, zvláštní číslo, 2010. Dostupné z: <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zvlastni-cislo/udrizitelnost-cestovniho-ruchu.html>

RUX, J.: Cestovní ruch nebo turismus? (Kolektiv autorů: Cestovní ruch v České republice – Problémy jejich řešení), Svazek 1, Tábor, 2003, ISBN 80-7040-618-6.

ŠTÝRSKÝ, J., ŠÍPEK, J.: Geografie turismu Evropy a světa s důrazem na působení genia loci a zážitkovou turistiku. Hradec Králové, Gaudeamus, 2008, ISBN 978-80-7041-442-2.

TĚŠITEL, J., KUŠOVÁ, D., MATĚJKA, K., BARTOŠ, M.: Lidé v biosférických rezervacích, České Budějovice, 2005, ISBN 80-239-6987-0.

Ostatní zdroje:

<http://www.novapec.info/usneseni-2011/zapis-s-usnesenim-zo-22.12.2011.htm>

<http://torc.linkbc.ca/torc/downs1/WTOdefinitiontourism.pdf>, staženo 12. 3. 2013

<http://vdb.czso.cz/> staženo dne 20. 02. 2012, 22. 02. 2012

<http://lipno.info/region/> staženo dne 15. 12. 2012

<http://www.lipno.info/region/charakteristika-uzemi/> staženo dne 3. 4. 2012

<http://lipno.sumavanet.cz/lipno/historie.asp> staženo dne 12.12.2011

9. SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázek č. 1 – Penzion Jezerka, Přední Výtoň.....	43
Obrázek č. 2 – Vodní nádrž Lipno n/Vlt	43
Obrázek č. 3 – Rybaření na Lipenském jezeře	43
Obrázek č. 4 – Zřícenina Vítkův Hrádek.....	43
Obrázek č. 5 – Obec Přední Výtoň	43
Obrázek č. 6 – Schwarzenberský kanál	43
Obrázek č. 7 – Rašeliniště Kyselov	44
Obrázek č. 8 – Ski areál Kramolín, Lipno n/Vlt.....	44
Obrázek č. 9 – Bruslařská dráha Lipno n/Vlt	44
Obrázek č. 10 – Vodní elektrárna Lipno n/Vlt	44
Obrázek č. 11 – Obec Frymburk.....	44
Obrázek č. 12 – Cyklostezka Lipno - Frymburk	44
Obrázek č. 13 – Jarní, létní a podzimní rekreace na Lipensku	45
Obrázek č.14 – Zimní rekreace na území Lipenska.....	46
Tabulka č. 1 - Počet hromadných ubytovacích zařízení v subregionu Lipensko rok 2010	25
Tabulka č. 2 - Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních rok 2000 - 2010	26
Tabulka č. 3 - Vývoj počtu trvale bydlících obyvatel v subregionu Lipensko v letech 1991 - 2010	29
Tabulka č. 4 - Vývoj návštěvnosti v subregionu Lipensko v letech 2000-2010.....	30, 31
Graf. č.1 - Poměr počtu lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních subregionu Lipensko rok 2010	27
Graf č. 2 - Porovnání návštěvnosti levého a pravého břehu Lipenského jezera.....	32

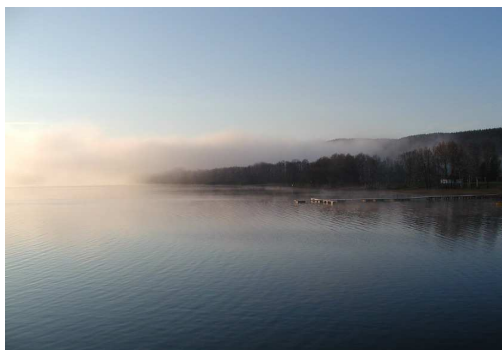
10. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

- 1. CR** – Cestovní ruch
- 2. ČCCR** – Česká centrála cestovního ruchu
- 3. ČR** – Česká republika
- 4. ČSR** – Česká socialistická republika
- 5. ČSÚ** – Český statistický úřad
- 6. FIS** – Fédération Internationale de Ski (Mezinárodní lyžařská federace)
- 7. CHKO** – Chráněná krajinná oblast
- 8. Lipno n/Vlt.** – Lipno nad Vltavou
- 9. NP** – Národní park
- 10. WTO** – World Tourism Organisation (Světová organizace cestovního ruchu)
- 11. ŽP** – Životní prostředí

11. PŘÍLOHY

Obrázek č. 1 – Penzion Jezerka, Přední Výtoň
Foto: Tereza Junová (duben 2010)

Obrázek č. 2 – Vodní nádrž Lipno
Foto: Tereza Junová (duben 2010)

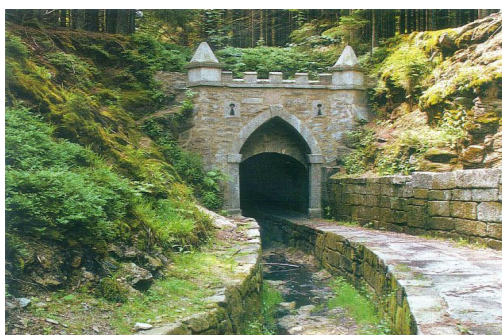
Obrázek č. 3 – Rybaření na Lipenském jezeře
Foto: Tereza Junová (duben 2010)

Obrázek č. 4 – Zřícenina Vítkův Hrádek
Foto: Tereza Junová (srpen 2011)

Obrázek č. 5 – Obec Přední Výtoň
Foto: Tereza Junová (duben 2010)

Obrázek č. 6 – Schwarzenberský kanál
Zdroj: <http://www.rekreace.jannemec.com/tips/312.php>
(staženo dne 11. 3. 2013)

Obrázek č. 7 – Rašeliniště Kyselov

Zdroj: <http://foto.mapy.cz/138463-Raseliniste-se-zatokou-u-Kyselova-pri-upustenam-Lipnu>
(staženo dne 11. 3. 2013)

Obrázek č. 8 – Ski areál Kramolín, Lipno n/Vlt.

Zdroj: http://www.hotelresortrelax.cz/ngg_tag/hotel-relax-dolni-vltavice-2012/
(staženo dne 11. 3. 2013)

Obrázek č. 9 – Bruslařská dráha, Lipno n/Vlt

Zdroj: <http://itras.cz/bruslarska-draha-lipno/galerie/12280/>
(staženo dne 11. 3. 2013)

Obrázek č. 10 – Vodní elektrárna, Lipno n/Vlt

Zdroj: <http://www.ckrumlov.info/docs/cz/atr21.xml>
(staženo dne 11. 3. 2013)

Obrázek č. 11 – Obec Frymburk

Zdroj: <http://www.lipno-nad-vltavou.cz/img/frymburk-1-xl.jpg>
(staženo dne 11. 3. 2013)

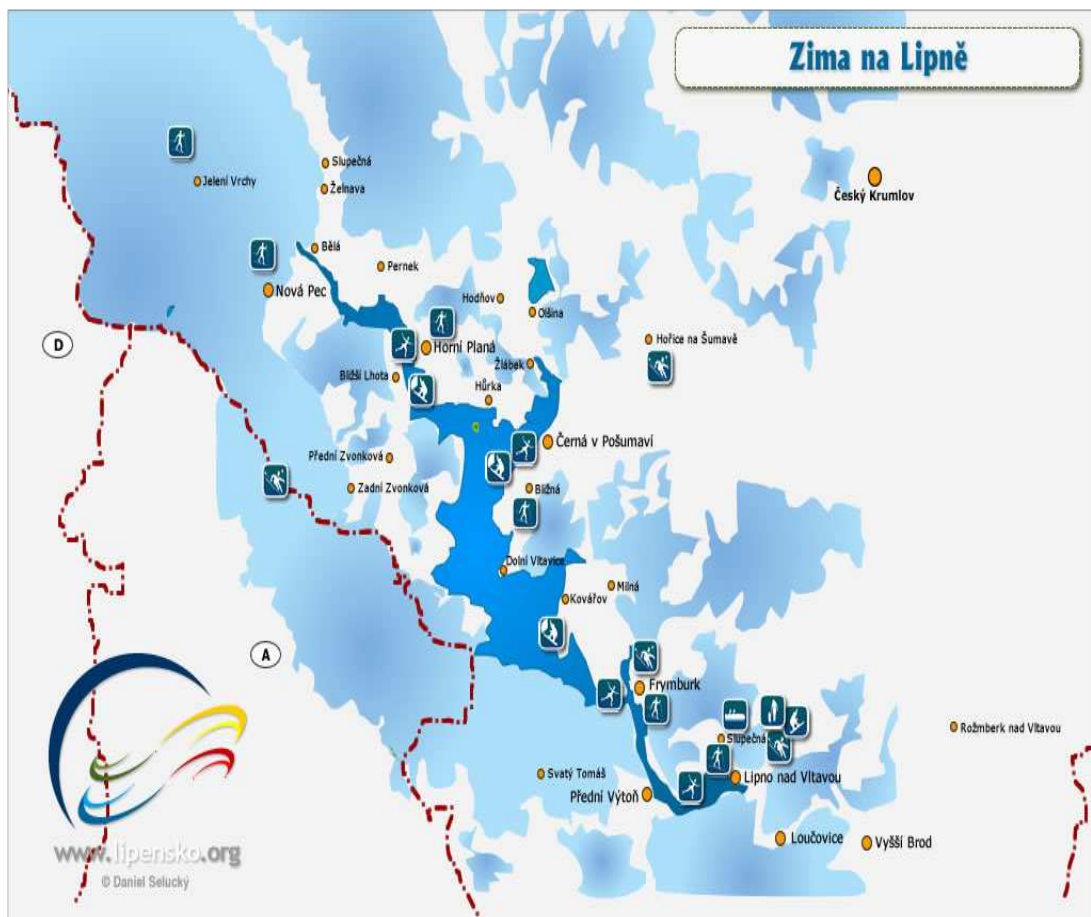
Obrázek č. 12 – Cyklostezka Lipno - Frymburk

Zdroj: <http://www.lipnonadvltavou.cz/cz/page/cyklostezka-lipno-frymburk>
(staženo dne 11. 3. 2013)

Obrázek č. 13 – Jarní, létní a podzimní rekreace na Lipensku

Zdroj: http://www.lipensko.org/lipno_pruvodce_regionem.php, (staženo dne 12. 3. 2013)

Obrázek č.14 – Zimní rekreace na území Lipenska

Zdroj: http://www.lipensko.org/lipno_pruvodce_regionem.php, (staženo dne 12. 3. 2013)

12. DATOVÝ NOSIČ - CD